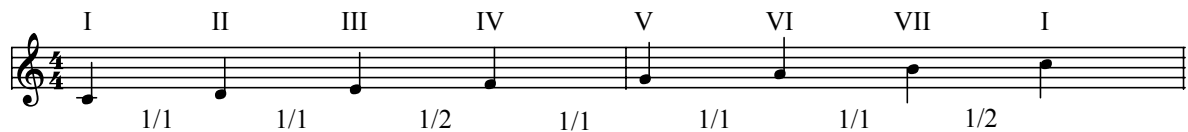

Durskalaens opbygning og kvintcirklen

C dur skalaen er den eneste durskala der har den rigtige opbygning uden brug af fortegn:

VII trinnet kaldes LEDETONEN, fordi den fører halvtønmæssigt op til grundtonen.

Undersøger vi skalaen med grundtonen G
(C durs kvint) får vi disse toner:

Den har ikke den rigtige opbygning.
Den mangler en ledetone og vi må
forhøje tonen F (Vist til højre)

G dur skalaen ser således ud:

Undersøger vi på tilsvarende måde en skala med grundtone D (G durs kvint) vil det vise at D dur lige som G dur har # for F samt for C. (Toneartens 7. trin.)

Hvis vi fortsætter denne kvintbevægelse OPAD fra den fundne grundtone, vil vi for hver gang få en ny toneart der bruger samme fortegn som forrige, men desuden kræver forhøjelse af den 7. tone, som så bliver ledetone.

Alle de fundne tonearter vil kræve # for een eller flere toner og de kaldes derfor KRYDSTONEARTER.

Hvis vi igen lader C være udgangspunkt og går kvinter NED, får man B-TONEARTERNE, dvs. at een eller flere toner er sænket ved hjælp af et b, men det er stadig durskalaer og de skal derfor have den sædvanlige opbygning. (1/1 - 1/1 - 1/2 - 1/1 - 1/1 - 1/1 - 1/2)
En kvint ned fra C er F.

F dur skala uden fortegn:

Denne skala har en ledetone, men
lyder alligevel ikke som den skal.
Den 4. tone (H/B) må sænkes.

Rigtig F dur skala:

Hvis vi fortsætter denne kvintbevægelse NEDAD fra den fundne grundtone, vil vi for hver gang få en ny toneart der bruger samme fortegn som forrige, men desuden kræver at den 4. tone bliver sænket.

Disse forhold illustreres bedst ved hjælp af KVINTCIRKLEN, som er en slags "facitliste" vedr. tonearternes fortegn, - akkorder og meget mere. Se kvintcirklen.